

Uitvoeringsprogramma Toezicht en Handhaving Openbare Ruimte Almere 2024

Het college en de burgemeester besluiten, ieder binnen hun eigen bevoegdheden:

1. Het Uitvoeringsprogramma Toezicht en Handhaving Openbare Ruimte Almere 2024 vast te stellen.
2. De raad door middel van een raadsbrief te informeren over het Uitvoeringsprogramma

1. Inleiding

Voor je ligt het Uitvoeringsprogramma 2024, voor de taken Toezicht en handhaving in de openbare ruimte (afgekort: Thor). Deze taken worden uitgevoerd door het gelijknamige team van de afdeling Vergunningen, toezicht en handhaving (VTH). Het is voor het eerst in tien jaar tijd dat we weer een integraal programma maken voor de uitvoering van toezicht en handhavingwerkzaamheden in de openbare ruimte. Door de investering die vanuit het coalitieakkoord is gedaan werd het weer mogelijk om hier capaciteit voor vrij te maken.

Het uitvoeringsprogramma Toezicht en Handhaving Openbare Ruimte 2024 beschrijft de activiteiten die het gemeentelijke team Toezicht en handhaving openbare ruimte (voorheen: Stadstoezicht) in de openbare ruimte uitvoert. Dit plan gaat over een periode van een jaar. Aan het begin van 2025 maken we een nieuw plan, waar evaluatie van de geplande werkzaamheden onderdeel van uitmaakt. Waar nodig kunnen de doelstellingen, prioriteiten en capaciteit tussentijds of in het kader van een volgend jaarplan worden bijgesteld.

Dit uitvoeringsprogramma is niet het eerste uitvoeringsbeleid voor toezicht en handhaving dat in de gemeente Almere gemaakt is. In 2014 is de gemeente echter afgestapt van een jaarprogramma over toezicht en handhaving in de openbare ruimte. Een van de redenen was werkdruk en het ontbreken van een wettelijke noodzaak om een programma te maken. Keuzes werden sindsdien op verschillende manieren vastgesteld door het college en de gemeenteraad. Voor veiligheid is er bijvoorbeeld een veiligheidsagenda, maar voor handhaving op (fiets)parkeren en afval worden keuzes meer ad hoc vastgesteld.

Met dit jaarprogramma stappen we weer over op een integraal programma en een vaste beleidscyclus (Plan, do, check, act), op het niveau van de dagelijkse taakuitvoering. De directe aanleiding hiervoor is het coalitieakkoord. Als onderdeel van de gewenste inhaalslag op meldingen geven we via een jaarprogramma sturing aan de taken van team Toezicht en Handhaving Openbare Ruimte.

In het coalitieakkoord worden ook leefbaarheidsvraagstukken genoemd die extra aandacht vragen, zoals de aanpak van zwerfafval en dumpingen. Op basis daarvan is er per 1 januari 2023 ook extra geld beschikbaar gesteld voor het uitbreiden van de inzet van handhavers met BOA bevoegdheden die werken voor het Team handhaving openbare ruimte. Onderdeel van dit jaarprogramma is een beschrijving van de voortgang op de gestelde ambities.

Dit uitvoeringsprogramma heeft een relatie met meerdere beleidskaders over de openbare ruimte. Het heeft bijvoorbeeld een wisselwerking met het realiseren van de visie openbare ruimte en andere beleidskaders over beheer, onderhoud en reiniging van de stad. Maar ook met de veiligheidsagenda en beleid op het gebied van leefbaarheid.

LEESWIJZER

H2	Waarom is er gemeentelijke toezicht in de openbare ruimte?
H3	Visie & uitgangspunten over de taakuitvoering. H4 Prioriteiten.
H5	Betekenis voor de inzet van THOR. H6 Monitoren en bijstellen.

2. Gemeentelijk toezicht en handhaving in de openbare ruimte

Team Toezicht en Handhaving Openbare Ruimte (voorheen: Stadstoezicht) speelt een belangrijke rol in Almere, op het gebied van handhaving van publiekrecht. Namens de gemeente is het team verantwoordelijk voor het toezicht op de openbare orde en het naleven van de regels in de openbare ruimte. Toezicht en handhaving is geen doel op zich, maar één van de activiteiten die de gemeente uitvoert om te bevorderen dat Almeerders wonen en werken in een schoon, heel en veilige leefomgeving.

2.1 FUNCTIE VAN TOEZICHT EN HANDHAVING OPENBARE RUIMTE ALMERE

De gemeente Almere handhaaft in de openbare ruimte om de kwaliteit van de stad te waarborgen. Er zijn verschillende redenen waarom dit belangrijk is:

- *Veiligheid:* toezicht en handhaving draagt eraan bij dat de openbare ruimte veilig blijft voor inwoners, bedrijven en bezoekers Almere.
- *Leefbaarheid:* Handhaving draagt bij aan een prettige leefomgeving. Door toezicht te houden op bijvoorbeeld afvaldumpingen, zwerfafval, hondenpoep, wildplassen en geluidsoverlast, kan de gemeente Almere eraan bijdragen dat de openbare ruimte schoon, verzorgd en aangenaam is om in te verblijven. Bovendien zorgt dit voor een leefomgeving waar het voor mensen prettiger samenwonen en verblijven is. Toezien en waar nodig handhaven op onwenselijk gedrag draagt zo bij aan een stad waarin het fijn leven is.
- *Bescherming van belangen:* Handhaving in de openbare ruimte beschermt de belangen van zowel individuele burgers als de gemeenschap als geheel. Het handhaven van regels in de openbare ruimte bevordert bijvoorbeeld een gezonde leefomgeving en beperkt overlast.
- *Gelijke behandeling:* Handhaving zorgt ervoor dat iedereen gelijk wordt behandeld. Door op te treden bij overtredingen en regels te handhaven, wordt een gelijk speelveld gecreëerd waarin dezelfde regels voor iedereen gelden.
- *Betrouwbare overheid:* Doen wat we zeggen en zeggen wat we doen is een belangrijk uitgangspunt. Beleid krijgt de beste werking wanneer het ook wordt uitgevoerd en gehandhaafd. Andersom kan het ontbreken van voldoende handhavingscapaciteit vergaande gevolgen hebben.

Toezicht en Handhaving Openbare Ruimte is gericht op het behouden van de een school, heel en veilige stad, waar inwoners en bezoekers kunnen genieten van een prettige leefomgeving. Het handhavend optreden is geen doel op zich maar een (laatste) middel om doelen te bereiken.

2.2 RELATIE MET NATIONALE POLITIE

Toezicht en Handhaving Openbare Ruimte (afgekort: THOR), werkt nauw samen met de Nationale Politie, het Openbaar Ministerie (OM) en andere (interne en externe) partners. Bij het naleven van regels die in de openbare ruimte gelden, heeft iedere organisatie een eigen rol en taak en stemmen organisaties onderling taken met elkaar af op alle niveaus in de organisaties. De politie is vooral verantwoordelijk voor de handhaving van de openbare orde en veiligheid en de noodhulpverlening. Toezicht en Handhaving Openbare Ruimte richt zich vooral op de leefbaarheid en de lichtere veiligheidsproblematiek, maar heeft bijvoorbeeld ook een rol in de aanpak van ondermijning en het bevorderen van de openbare orde.

Conform wettelijke verplichting heeft Toezicht en Handhaving Openbare Ruimte samen met de lokale politieteam een zogeheten handhavingsarrangement en veiligheidsplan opgesteld. In dit arrangement zijn op basis van lokale leefbaarheids- en veiligheidsproblematiek handhavingstaken geprioriteerd en met inachtneming van risico's concrete afspraken gemaakt over de samenwerking tussen BOA's en politie. Gezamenlijke uitgangspunten worden hierin vastgesteld en ook is per type incident beschreven wie welke taak heeft. In het veiligheidsplan zijn de risico's in relatie tot de taken en omstandigheden van de BOA's in kaart gebracht en moet zorgen dat BOA's niet worden ingezet in situaties met een voorzienbaar verhoogd veiligheidsrisico.

Het handhavingsarrangement stelt de lokale driehoek¹ vast en wordt jaarlijks geëvalueerd en indien noodzakelijk geactualiseerd.

2.3 AFBAKENING: PUBLIEKSRECHT

Dit plan gaat over de uitvoering publiek- en stafrechtelijke toezicht- en handhavingsactiviteiten. Publiekrechtelijke handhaving verwijst naar de handhaving van regels en wetten die door de overheid zijn vastgesteld ter bescherming van het algemeen belang of de openbare orde. Deze handhaving gebeurt vaak door overheidsinstanties zoals politie, toezichthouders of inspectiediensten.

Deze vorm van handhaving heeft als doel de naleving van wetten en regels te waarborgen voor de samenleving als geheel. Bij overtredingen kunnen boetes, straffen of andere administratieve sancties worden opgelegd door de overheid.

Aanvullend heeft de gemeente ook een privaatrechtelijke positie. Privaatrecht omvat de rechtsregels en -principes die van toepassing zijn op de verhoudingen tussen individuen, bedrijven of andere private entiteiten. Het regelt de rechten en verplichtingen tussen private partijen. Deze tak van het recht behandelt onderwerpen zoals contractrecht, eigendomsrecht, aansprakelijkheidsrecht en familierecht. Geschillen worden vaak tussen individuen of entiteiten beslecht, en de remedies omvatten vaak compensatie in de vorm van schadevergoeding, nakoming van contractuele verplichtingen of andere civiele remedies.

Keuzes over het gebruik maken van recht over onder andere aansprakelijkheid zijn ook belangrijk voor de gemeente, bijvoorbeeld in onze positie als beheerder van de openbare ruimte. Daarover gaat dit uitvoeringsprogramma echter niet.

3. Visie en uitgangspunten

3.1 VISIE

De gemeente is ervan overtuigd dat een meerderheid van de mensen in Almere zich houdt aan de regels in de openbare ruimte. Dat past bij de gemeentelijke visie dat het naleven van regels een gezamenlijke verantwoordelijkheid is. Samen moeten we ervoor te zorgen dat Almere schoon, heel en veilig is. Een minderheid leeft regels niet vanzelf na. In dat geval is gemeentelijke handhaving aan de orde, om mensen aan te sporen tot het tonen van gewenst gedrag. De gemeente kan dat niet alleen en verwacht van mensen die in de openbare ruimte aanwezig zijn ook dat zij elkaar onderling aanspreken op ongewenst gedrag.

De veelheid aan regels waar mensen aan gebonden zijn, maken het dagelijks leven niet voor iedereen eenvoudig. Alhoewel veel van de verwachtingen over het gedrag voor de meeste mensen vanzelfsprekend zijn, is het naleven ervan complex. Op hoofdlijnen weten de meeste inwoners wel waar ze zich aan moeten houden, maar specifieke regels zijn niet altijd bekend.

Een duidelijke strategie over de inzet van communicatie en handhaving vinden wij behulpzaam, in het bereiken van effect. Met effecten bedoelen wij bijvoorbeeld een verbetering van de (ervaren) veiligheid, gezondheid en leefbaarheid van de ruimte buiten je eigen gebouw en perceel. De juiste strategie kan verschillen per onderwerp van regelgeving. Wel heeft de gemeente een gemeenschappelijke visie en uitgangspunten op het werk dat we doen.

3.2 ONTWIKKELINGEN

In het BOA-domein openbare ruimte zien wij momenteel meerdere ontwikkelingen die bovengemiddeld van belang zijn voor het toezicht en de handhaving in de openbare ruimte door de gemeente:

3.2.1. Versterking van het wijkgericht werken en het oppakken van wijkgerichte taken

De rol van handhavers in de wijk is en zal blijven groeien. Handhaving zal meer en meer de ogen en de oren zijn in de wijk en weten wat er speelt. Het is belangrijk om mee te denken in landelijke en lokale netwerken waarin gesproken wordt over de rol van de gemeente BOA, zodat de gemeente tijdig kan inspelen op nieuwe ontwikkelingen en het bestuur hierin een positie kan bepalen.

We zien naar de toekomst toe ook kansen op het gebied van integrale samenwerking tussen verschillende wijkwerkers. Bijvoorbeeld op het gebied van leefbaarheid, beheer en handhaving.

3.2.2. Verantwoorde groei

Gezonde en verantwoorde groei van de stad is een belangrijk uitgangspunt in het coalitieakkoord. Daar hoort bij dat gemeente BOA's hun taak adequaat en onafhankelijk van anderen kunnen uitvoeren.

1) De driehoek bestaat uit de burgemeester, de officier van justitie en politiechef of teamchef van politie van het team waar de gemeente onder valt.

Om de taak nu en in de toekomst te waarborgen is het belangrijk dat de gemeente jaarlijks monitort wat er nodig is om de taak goed uit te voeren in de komende jaren. De extra investering die de gemeente heeft gedaan met het coalitieakkoord was hard nodig om 'een been bij te kunnen trekken' na jaren waarin de ambtelijke capaciteit niet met de groei van de stad mee was gegroeid. Het is van groot belang dat de begroting voor deze VTH taken structureel rekening houdt met groei van de stad. Dit is nu niet het geval. De groei van de stad, de toename van het aantal vragen en de complexiteit van handhaving in de afgelopen jaren laat zien dat dit nodig zal zijn.

Ook verwachten we dat bij een intensiever gebruik van specifieke gebieden, bijvoorbeeld het centrum de vraag om handhaving hier harder zal stijgen dan het aantal inwoners en bedrijven.

3.2.3. Datagedreven en digitaal werken

Technologische ontwikkelingen gaan snel. Het is nodig de kansen die hier uit voort komen steeds beter te benutten. De overgang naar het digitaal controleren van het betaald parkeren is hier een voorbeeld van, net als het toepassen van (tijdelijk) cameratoezicht. Het werken met geluidsensoren voor het meten van geluidsniveaus (vanaf 2024) is hier ook een voorbeeld van. In de toekomst kan bijvoorbeeld ook gedacht worden aan toepassing van drones of andere technologie.

Het is belangrijk dat beslissingen over de inzet van technologie worden ingezet vanuit een gemeentelijke visie hierop. Principes voor een digitale samenleving (VNG) zijn hierbij belangrijk. Toezicht en Handhaving Openbare Ruimte staat hierbij niet op zichzelf. Een bredere blik op de inzet van technologie zal gevormd moeten worden vanuit een gemeentelijke digitaliseringsstrategie. Onder andere het borgen van privacy van inwoners is hierbij van belang voor de gemeente.

3.2.4. Flexibel inspelen op toenemende complexiteit en variatie van vraagstukken

In toenemende mate blijkt het nodig dat toezicht en handhaving in de openbare ruimte flexibel moet inspelen op onvoorziene en/of voorziene

ontwikkelingen. Het aantal en de complexiteit van vraagstukken is in de afgelopen jaren toegenomen en zal naar verwachting blijven toenemen in de komende jaren. Enkele van de actuele onderwerpen zijn bijvoorbeeld:

- In 2023 is met regelmaat ad-hoc een beroep gedaan op het instellen van tijdelijk cameratoezicht ter borging of herstel van de openbare orde. Flexibiliteit en mogelijkheden tot op en afschalen van mobiel cameratoezicht zal ook in de toekomst belangrijk zijn.
- Met enige regelmaat is ook een beroep gedaan op tijdelijk extra inzet in specifieke gebieden. Bijvoorbeeld in het gebied Stichtse kant is een periode extra inzet gepleegd, vanwege overlast in dit gebied.
- Ten opzichte van enkele jaren geleden is het aantal manifestaties dat wordt georganiseerd in Almere toegenomen. Ook een manifestatie die rustig verloopt vergt (ambtelijke) voorbereiding, bestuurlijke advisering en inzet van de politie en de gemeente.

Jaarlijkse monitoring van ontwikkelingen is van belang. In het kader van beleid dat toezicht en handhaving raakt, alsmede in de jaarlijkse programmabegroting, zal moeten worden afgewogen of er aanpassingen in budget/prioriteit gewenst is.

Nieuw beleid zal standaard getoetst moeten worden op uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid, gelet op de schaarse middelen die er zijn voor toezicht en handhaving.

3.3 UITGANGSPUNTEN VOOR DE TOEKOMST

Verantwoorde groei

Vanuit hiervoor benoemde visie (hoofdstuk 3.1) en ontwikkelingen (hoofdstuk 3.2) is het nodig dat:

- De gemeente investeert in passend toezicht en handhaving in de openbare ruimte en in het behouden van collega's die het noodzakelijke werk kunnen doen. Dit betekent meegroeien van capaciteit en kwaliteit met de groei en ontwikkelingen in de stad.
- De gemeente jaarlijks duidelijke afwegingen maakt over onderwerpen die prioriteit hebben en onderwerpen die niet kunnen worden opgepakt, wanneer de vraag om handhaving groter is dan de beschikbare capaciteit.
- De gemeente innovaties in het vakgebied nauwgezet volgt en bewuste keuzes maakt over de inzet ervan om tot een nieuwe manieren van werken te komen in Almere.

Overige uitgangspunten voor de manier van toezicht houden en handhaven

Aanvullend hebben we de visie concreter gemaakt, door deze om te zetten in een aantal uitgangspunten voor het dagelijks werk van Toezicht en Handhaving Openbare Ruimte. Het gaat om de volgende uitgangspunten die hierna zijn toegelicht:

1. We vertrouwen dat mensen zelf hun verantwoordelijkheid nemen en stimuleren dit.
2. De gemeente heeft een regierol in de lokale handhaving.
3. Toezicht en handhaving gebeurt risicogericht.
4. Toezicht en handhaving is ook wijkgericht.
5. Taken worden indien nodig integraal aangepakt.
6. Toezicht en handhaving gebeurt eenduidig en transparant.
7. Handhaving is geen doel op zich.

De uitgangspunten moeten in samenhang worden gezien. Het is belangrijk om in het algemeen niet één uitgangspunt belangrijker te maken dan een ander. In specifieke gevallen kan het accent wel meer liggen op één van de uitgangspunten, zolang dit een bewuste keuze is. Dit betreft dan dus een (belangen)afweging toegespitst op de omstandigheden van het geval.

Ook is het belangrijk dat het in praktijk zo is dat niet altijd voldaan kan worden aan een uitgangspunt. Niet alleen omdat iedere situatie om maatwerk vraagt (inhoudelijke redenen), maar bijvoorbeeld ook om financiële redenen. De gemeentelijke handhaving capaciteit is niet toereikend om continu in iedere wijk aanwezig te zijn.

In een groeiende stad met groeiende problematiek neemt het verschil tussen benodigde capaciteit en middelen en ambities steeds verder toe. De capaciteit van toezicht en handhaving groeit ondanks het extra geld uit het coalitieakkoord niet mee met de stad. De achterstand in formatie neemt dus opnieuw toe. Er zijn dus voortdurend keuzes nodig over beleids- en uitvoeringsuitgangspunten, ambities en budget.

3.3.1 We vertrouwen dat mensen zelf hun verantwoordelijkheid nemen en stimuleren dit

Vanuit het principe "mensen maken de stad", werken we op basis van het vertrouwen dat inwoners en bedrijven de openbare ruimte schoon, heel en veilig willen houden. Dat is iets anders dan wantrouwen en handhaving bij iedere (lichte) overtreding die een handhaver waarneemt.

Dit uitgangspunt is overigens ook noodzakelijk omdat de overheid niet de financiële middelen heeft om met overheidstoezicht op alle activiteiten in de leefomgeving continu toe te zien. Binnen onze democratische rechtsorde is volledig toezicht op, alsmede handhaving van overtredingen niet alleen onmogelijk, maar ook onwenselijk.

3.3.2. De gemeente heeft een regierol in de lokale handhaving

Ondanks het vertrouwen dat mensen de openbare ruimte schoon en veilig willen houden, is het nodig dat iemand de regie voert op het gedrag in de openbare ruimte. De gemeente heeft hierin een natuurlijke rol, in samenwerking met bijvoorbeeld de politie en het OM. Deze regierol zien we als een rol van 'coördinatie' en 'verbinding'. Dus niet 'de baas spelen', maar partijen met elkaar in contact brengen en waar nodig keuzes maken omdat iemand dat moet doen.

De gemeente zet handhaving in als sluitstuk en niet als basisoplossing voor een vraagstuk. Keuzes die we maken leggen we uit. Waar mogelijk proactief, op basis van de informatie die beschikbaar is. Naar de toekomst toe zijn we onze systemen en dienstverlening zo aan het inrichten dat we nog wijkgericht kunnen opereren en op basis van data keuzes kunnen maken (data bv. op basis van meldingen, klachten, uitgedeelde boetes, bekende afvaldumpinglocaties, etc.). Daarbij nemen we de wetgeving over privacy en gegevenswerking in acht en zijn daar transparant over. We leggen verantwoording over ons werk af aan de direct toezichthouder. Dit is de korpschef van de nationale politie.

3.3.3 Toezicht en handhaving gebeurt risicogericht

De gemeente Almere is op grond van rechterlijke uitspraken in beginsel verplicht om tegen iedere overtreding op te treden. Gelet op de hoeveelheid aan handhavingstaken kan de gemeente Almere echter niet tegen elke overtreding met evenveel prioriteit optreden. Dit betekent dat er keuzes moeten worden gemaakt. De keuze welke taken worden uitgevoerd, is gebaseerd op een risico inschatting en de daar vloeien prioriteiten uit voort. Ook bestuurlijke prioriteiten en ambities spelen mee in de taken die worden opgepakt.

3.3.4 Toezicht en handhaving is ook wijkgericht

In Almere is de handhaving in de openbare ruimte zo georganiseerd dat er effectief gereageerd kan worden op problemen die zich voordoen in verschillende delen van de stad. Uit ervaring is gebleken dat gericht toezicht, tijdelijke uitbreiding van de handhavingcapaciteit en consequent optreden tegen overtreders goede resultaten kan opleveren. Dit was bijvoorbeeld het geval tijdens de COVID-pandemie.

Gebieden waar de gemeente aanwezig is worden in veel gevallen samen met interne en externe partners bepaald. Ook inwoners en bedrijven spelen een belangrijke rol bij het bepalen van de gebieden waar handhaving in de openbare ruimte nodig is. Zij zijn namelijk vaak goed op de hoogte van wat er in hun wijk gebeurt.

Door veel voorkomende meldingen van inwoners en bedrijven te betrekken bij het bepalen van de handavingsagenda kan het draagvlak voor handhaving groeien. Bij handhaving in specifieke gebieden wordt nauw samengewerkt met ketenpartners zoals de politie of de Stadsreiniging.

3.3.5 Taken worden indien nodig integraal aangepakt

Op basis van het uitgangspunt van integrale handhaving laat de gemeente de handhavingswerkzaamheden ook door één team uitvoeren, dat gefinancierd wordt vanuit meerdere beleidsprogramma's. Handhavingskennis en expertise wordt op deze manier gebundeld.

Een handhaver openbare ruimte kijkt tijdens de surveillance niet naar één regel, maar ziet toe op een breed scala aan regels. Hij/zij treedt op waar nodig.

De inzet van Toezicht en Handhaving Openbare Ruimte kan worden opgeschaald en afgeschaald per onderwerp, wanneer er meer inzet nodig is. Dit was bijvoorbeeld duidelijk zichtbaar in de (Lock-down) periodes waarin de COVID-pandemie veel invloed had op het dagelijks leven in de openbare ruimte. Denk bijvoorbeeld aan 1,5 meter regels.

Niet alle werkzaamheden zijn integraal. Je kunt bijvoorbeeld denken aan het werken met een scanvoertuig om parkeerregels zo efficiënt mogelijk te controleren.

Integraal betekent ook dat er verschillende vormen van samenwerking en coördinatie zijn om prioriteiten te bepalen en samen toezicht uit te voeren.

Samenwerking is er bijvoorbeeld met landelijke en lokale partners, zoals bijvoorbeeld politie en OM. Je kunt bijvoorbeeld ook denken aan Staatsbosbeheer of interne partners zoals de afdelingen BVLS (Bestuur, Veiligheid, Leefbaarheid en Strategie), Stadsreiniging, Stadsruimte en Zorg- en Welzijn. Dagelijks is er afstemming over de inzet op gebiedsniveau.

3.3.6 Toezicht en handhaving gebeurt eenduidig en transparant

De gemeente Almere streeft naar duidelijkheid over wat wel en niet is toegestaan. Eenduidigheid betekent dat de gemeente consistent en voorspelbaar handelt bij geconstateerde overtredingen. Handhaving vindt daarom zoveel mogelijk plaats volgens heldere procedures om willekeur en ongelijkheid te voorkomen. Het transparante karakter van handhaving blijkt onder andere uit het feit dat vrijwel alle handhavingsactiviteiten schriftelijk worden vastgelegd, inclusief de resultaten van uitgevoerde controles. Overkoepelend zal het college via deze jaarlijkse rapportages en programma's verantwoording afleggen aan de gemeenteraad over de uitvoering van geplande werkzaamheden.

Toezicht en handhaving maakt altijd onderdeel uit van een keten aan werkzaamheden en gemeentelijk beleid hierover. Denk bijvoorbeeld aan de keten van schoon, waarin ook de gemeentelijke taken van Stadsreiniging een belangrijke rol spelen. Het maken van keuzes en transparante communicatie over het werk van Toezicht en Handhaving Openbare Ruimte staat dus niet op zichzelf. Het uitgangspunt is dat keuzes en communicatie integraal worden afgestemd in de keten.

3.3.7 Handhaving is geen doel op zich

Vanuit de visie dat mensen de stad maken en de meeste mensen regels niet (bewust) overtreden, zet de gemeente hardere handhavingsinstrumenten vooral in bij moedwillige overtreding van regels. Preventie en een goed gesprek zijn in de meeste gevallen een eerdere stap in het handhavingproces. Een goed gesprek kan ook verbinding en begrip realiseren. In het beste geval creëert het zelfs draagvlak voor het doel van de regel en daarmee normconform gedrag. Er wordt gehandhaafd met inachtneming van het doel van wet- en regelgeving.

4. Prioriteiten 2024

Almere heeft te maken met meerdere grote opgaven. Wij denken bijvoorbeeld aan de beoogde groei van de stad, met als randvoorwaarde dat de bestaande stad mee kan profiteren van de gevolgen hiervan.

Almere heeft een goede uitgangspositie voor de toekomst, bijvoorbeeld op het gebied van woningbouw, groei van bedrijven en het zijn van een duurzame stad. Er zijn tegelijk grote vraagstukken op het gebied van veiligheid, duurzaamheid en mobiliteit die aandacht nodig hebben om groei mogelijk te maken. De groeiende stad stelt de gemeente ook voor uitdagingen in het uitvoeren van toezicht en handhavingstaken. Dit onderwerp heeft een prominente plek in het coalitieakkoord.

Hierna lees je een aantal belangrijke bestuurlijke ambities die bepalend zijn voor de inzet van Toezicht en Handhaving Openbare Ruimte in het komende jaar, te weten:

- Bereiken inhaalslag op achterstanden, die zijn ontstaan door groei van de stad en bijhorende vraagstukken. Specifiek gaat het hier om een toenemend aantal meldingen openbare ruimte.
- Gemeentelijke veiligheidsagenda. (hieronder wordt ook specifiek stil gestaan bij het cameratoezicht)
- Bevordering schone stad: Terugdringen van afvaldumpingen door toezicht en tegengaan afvaldumpingen.

- Bevorderen juist parkeergedrag, ter voorkoming van parkeerknelpunten, van meerdere vormen van mobiliteit (auto's, fietsen, et cetera). Daarbij inspelen op ontwikkelingen in mobiliteit en parkeren: van zero-emissie zone tot laden uit de meterkast.
- Inzet op een aantal overige regels uit de APV en bijzondere wetten (Alcoholwet, digitaal opkoopregister, ligplaatsenverordening).
- Onderzoek bedrijfsvoering: Het al dan niet in gemeentelijke dienst nemen van collega's die nu via aanbesteding voor Toezicht en Handhaving Openbare Ruimte werkzaam zijn.

Ten opzichte van 2022 wordt er sinds 1 januari 2023 meer capaciteit ingezet op met name de meldingen openbare ruimte. Dit is mogelijk door het coalitieakkoord.

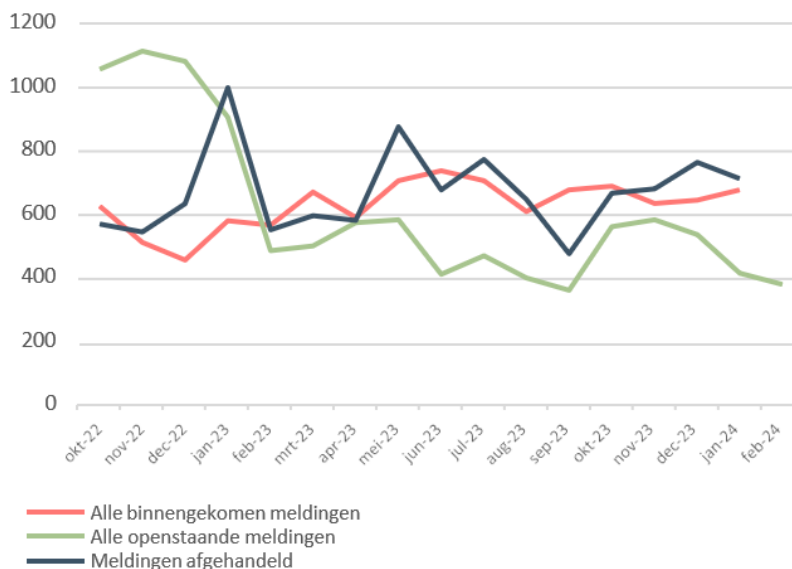
4.1 INHAALSLAG OP ACHTERSTANDEN IN PERSONEEL EN MELDINGEN

Door de afspraken die zijn gemaakt in het coalitieakkoord is er geld beschikbaar om sinds 1 januari 2023 meer BOA's Toezicht en Handhaving Openbare Ruimte aan te nemen. Met deze inzet wil de gemeente bereiken dat:

- Meldingen van inwoners sneller kunnen worden behandeld,
- de werkvoorraad beheersbaar wordt en blijft, om vervolgens ook meer programmatische inzet te kunnen plegen op leefbaarheidsvraagstukken die veel voorkomen in de stad.

De inhaalslag binnen het team Toezicht en Handhaving Openbare Ruimte (voorheen: Stadstoezicht) heeft momenteel de hoogste prioriteit. De interne organisatie is aangepast op een groter aantal collega's dat moet worden aangestuurd. Ook is het team aan de slag gegaan met het werven, opleiden en inwerken van nieuwe collega's.

4.1.1 Hoe staan we er voor

Figuur 1: Binnengekomen, openstaande en afgehandelde meldingen openbare ruimte per maand ²

In de ontwikkeling van het aantal binnengekomen, openstaande en afgehandelde meldingen is een positieve trend zichtbaar. Het aantal openstaande meldingen is in 2023 gedaald. We achten de tijdsperiode te kort om te stellen dat hiermee structureel sprake is van een afname. Dit is pas te zeggen na een periode van meerdere jaren. In het volgende jaarprogramma kijken we opnieuw naar de effecten die zijn bereikt en wat we hieruit kunnen afleiden.

4.2 BIJDRAGEN AAN VEILIGHEIDSAGENDA

4.2.1 Inzet op Veiligheidsagenda

In de gemeentelijke Veiligheidsagenda 2023-2026 stelt de gemeente zich tot doel om de veiligheid in Almere te bevorderen. Er zijn 5 onderwerpen in de agenda opgenomen die voor het gemeentebestuur de hoogste prioriteit hebben (georganiseerde ondermijnende criminaliteit, digitale veiligheid, veilige

2) De grafiek is bedoeld om een globale duiding te geven van de ontwikkeling van meldingen. Specifieke pieken en dalen in de trendlijnen zijn omwille van de omvang van deze rapportage niet per stuk toegelicht. De daling van het aantal openstaande meldingen aan het begin van 2023 lijkt bijvoorbeeld te maken te hebben met een overgang naar een ander administratiesysteem.

wijken, maatschappelijke onrust, polarisatie en radicalisering en crisisbeheersing). Toezicht en Handhaving Openbare Ruimte levert een bijdrage aan alle onderwerpen. Het zwaartepunt ligt bij veilige wijken en het tegengaan van het effect dat criminaliteit heeft op de leefomgeving.

In de gemeentebegroting is (gelabelde en) gerichte inzet beschikbaar voor de Veiligheidsagenda. Er zijn in de begroting onder andere middelen beschikbaar voor de inzet van BOA's die in de openbare ruimte aanwezig zijn om toe te zien op de openbare orde en veiligheid en specifieke thema's zoals jeugdoverlast. Ook de inzet op meldingen en handhavingsverzoeken (zie 4.1) wordt gedeeltelijk tijdens deze surveillancediensten verricht. Dit is niet altijd toereikend, maar geeft de gemeente wel een duidelijke focus.

4.2.2 Cameratoezicht

Gemeente Almere houdt momenteel toezicht op de openbare ruimte met camera's. Alhoewel dit een permanent karakter lijkt te hebben is dit altijd een tijdelijke maatregel, waarvoor periodieke evaluatie en een belangenafweging wordt gemaakt.

In het beleidskader cameratoezicht is vastgelegd hoe hier in Almere mee wordt omgegaan. Het beleidskader geeft invulling aan de vereiste criteria om, op basis van artikel 151c van de Gemeentewet, tijdelijk cameratoezicht in de publieke ruimte in te kunnen stellen of te verlengen. Met de term cameratoezicht wordt zowel vast als mobiel cameratoezicht bedoeld. Vast cameratoezicht zijn camera's die worden ingezet met het doel om gedurende een langere periode de openbare orde te handhaven in een bepaald gebied of op een bepaalde locatie. Mobiele camera's zijn camera's die voor een kortere periode worden ingezet. Bijvoorbeeld na een schietincident of een aanslag in een woonwijk. Dit beleidskader heeft daarmee toepassing op beide vormen van cameratoezicht.

Cameratoezicht levert een belangrijke bijdrage aan de kwaliteit van toezicht en de handhaving op openbare orde en veiligheid in de stad. De inzet van cameratoezicht is door de jaren heen toegenomen. Recent is bijvoorbeeld extra (tijdelijk) cameratoezicht ingevoerd in Almere Haven en in de omgeving van het Yanmar Stadion.

In 2025 zal er een nieuwe aanbesteding moeten plaatsvinden van het gemeentelijke cameratoezicht. Dit maakt het noodzakelijk om op korte termijn te starten met een verkenning van de eisen die dan gesteld moeten worden op basis van de ontwikkelingen die hebben plaatsgevonden. Gedacht kan worden aan ontwikkelingen in technologie, maar ook ontwikkelingen in de samenleving en bestuurlijke opvattingen over cameratoezicht. Ook de benodigde flexibiliteit/mobiliteit kan een rol spelen.

4.2.3 Jonge aanwas

Een specifiek en actueel onderwerp in 2024 is de aandacht die uitgaat naar zogenoemde 'jonge aanwas'. Jonge aanwas is een term voor jongeren die het risico lopen in de criminaliteit terecht te komen of de eerste stappen al hebben gezet.

In Almere wordt het programma "Preventie met gezag" uitgevoerd. Dit is een langdurig programma met rijkssteun (meerjarige subsidie). Team Toezicht en Handhaving Openbare Ruimte draagt bij aan dit programma, bijvoorbeeld met de jeugd BOA's die er werkzaam zijn.

4.3 SCHONE STAD

Een ander bestuurlijk speerpunt is het behouden van een schone stad. In de gemeentebegroting is via (door de raad vastgestelde) geprogrammeerde budgetten van de afdeling Stadsreiniging geld beschikbaar om een gedeelte van de inzeturen te besteden aan toezicht en handhaving door Toezicht en Handhaving Openbare Ruimte. Het handhaven is hierbij altijd een sluitstuk dat bestaat naast bijvoorbeeld inzet van communicatie en toezicht.

In samenwerking met vooral de afdeling Stadsreiniging werkt Toezicht en Handhaving Openbare Ruimte ook in 2024 aan een schone openbare ruimte. In wisselende wijken controleren we dagelijks in gedumpte afvalzakken of we gegevens van een overtreder kunnen achterhalen. Indien een overtreder gevonden wordt kan een herstelmaatregel (spoedeisende bestuursdwang) het gevolg zijn. Waar mogelijk worden de kosten voor het opruimen van de afvalzak(ken) verhaald op de overtreder.

Daarmee is inzet mogelijk, maar de inschatting is dat dit niet dit niet toereikend is om de afvalproblematiek snel tot een minimum af te laten nemen. Het toezichthouden en handhaven is overigens niet de enige factor voor succes. De aanpak valt of staat bij de gehele keten van communicatie, voorzieningen en ophaalprocessen en toezicht en handhaving.

Een schone stad betekent ook dat afval stromen schoon worden ingezameld, zodat deze nuttig toegepast kunnen worden. Om te zorgen voor schone afvalstromen van bv. gft en papier en karton gaat de gemeente structureel en wijkgericht controleren.

4.4 PARKEREN EN MOBILITEIT

Mobiliteit is een grote opgave naar de toekomst toe. De groei van Almere brengt meer verkeersbewegingen met zich mee. Er zijn meer voertuigen in de leefomgeving aanwezig en parkeerknelpunten zullen (met name in drukke gebieden) toenemen. Ook heeft de ontwikkeling van het wonen gevolgen voor de parkeerdruk in woonwijken en op bedrijventerreinen. Net als elektrificatie.

4.4.1 Prioriteit bij inzet op parkeren in 2024

Toezicht en Handhaving Openbare Ruimte zet BOA's in om met een scanvoertuig te controleren op het betaaldgedrag van parkeerders, in gebieden waarin de gemeente heeft gekozen voor regulering. Hiervoor worden gelabelde middelen ingezet die we niet aan andere onderwerpen kunnen besteden, vanwege regels over de gemeentelijke parkeerbalans.

Ook heeft de gemeente een beperkt gelabeld budget voor het inzetten van BOA's op fietsparkeren. Hiermee worden de stationsgebieden en het centrum van Almere stad projectmatig gecontroleerd. Indexeren van budgetten is hier in de nabije toekomst nodig. De precies benodigde extra middelen zullen in de komende jaren worden bepaald.

Scanauto

Eind 2021 is de gemeente gestart met het inzetten van een scanvoertuig. Deze nieuwe methode van toezicht en handhaving stelt ons in staat om efficiënter en effectiever te werken. Ook zijn effectmetingen beter mogelijk. Na een succesvolle pilotperiode is deze verlengd. De efficiency van het toezicht en de handhaving wordt nu nog belemmerd doordat bij het parkeren met een gehandicaptenparkeerkaart door GPK-houders gebruik gemaakt wordt van een papieren kaart. Voor een volledige inzet van de scanauto is het bijvoorbeeld nodig dat de parkeerrechten voor het parkeren met een gehandicaptenparkeerkaart volledig gedigitaliseerd zijn. Op landelijk niveau wordt inmiddels gewerkt aan het volledig digitaliseren van de parkeerrechten voor houders van een gehandicaptenparkeerkaart. De verwachting is dat Almere in de loop van 2024 zich hierbij zal kunnen aansluiten.

4.4.2 We kunnen beperkte aandacht geven aan een aantal parkeervraagstukken

Met de huidige inkomsten uit handhaving op betaald parkeren zijn de inzetmogelijkheden in betaald parkeergebieden toereikend, waarbij er afhankelijkheid is van de ontwikkeling van de arbeidsmarkt.

Maar er zijn ook aandachtspunten: in gebieden waar het parkeren niet fiscaal en digitaal gereguleerd is is Toezicht en Handhaving Openbare Ruimte minder actief. Er is geen budget beschikbaar om actief op te treden tegen bijvoorbeeld parkeerexcessen. Doordat er niet betaald wordt voor het parkeren van de auto zijn er geen parkeerinkomsten. Daarnaast vallen opgelegde parkeerboetes onder het Mulderregime, waardoor alle inkomsten hieruit volledig naar de rijksoverheid gaan.

Parkeerexcessen in deze gebieden nemen echter toe. Ook de hoeveelheid achtergelaten voertuigwrakken neemt toe. Deze problematiek zal door het ontbreken van handhaving capaciteit naar verwachting verder toenemen. Parkeeroverlast is nu al het onderwerp waar elke maand de meeste meldingen over binnen komen. Dit betreft circa 50% van alle meldingen, circa 330 per maand (in 2023).

Een vraagstuk dat ook in toenemende mate voor excessen zorgt, is dat door de toename van voer- en vaartuigen die langdurig aanwezig zijn ook een toename ontstaat van mensen die wonen of zwerven in een voer- of vaartuig. Veiligheid-, zorg- en welzijnsuitdagingen zijn steeds vaker onderwerp van gesprek. En ingrijpen is vaak niet goed mogelijk binnen de bevoegdheden en inzetmogelijkheden van de gemeente, bijvoorbeeld omdat mensen uit hun 'woning' (lees: voer- of vaartuig) moeten worden gezet en er niet altijd een alternatieve woonoplossing is.

4.4.3 Nieuwe vormen van parkeren en mobiliteit

Tot slot zijn er ook nieuwe vormen van vervoer en parkeren, zoals deelmobiliteit en elektrische vervoersmiddelen die voor nieuwe uitdagingen zorgen. De gemeente wil dit faciliteren waar mogelijk. Onderwerpen waar al duidelijke keuzes zijn gemaakt zijn bijvoorbeeld de samenwerkingsverbanden op het gebied van deelmobiliteit (fietsen/scooters) en laadpalenbeleid.

Er zijn ook onderwerpen waar nieuwe modaliteiten vragen om steviger beleid, duidelijke communicatie en duidelijkheid over hoe zo nodig wordt gehandhaafd. Dat is nodig om excessen te voorkomen in de stad. We denken bijvoorbeeld aan keuzes over laadpalen, parkeren (waar wel/niet) en benodigde handavingsinzet om ambities te realiseren.

De benodigde inzet is afhankelijk van de ambities en zal onderwerp van gesprek moeten zijn bij nieuw beleid over onderwerpen die hieraan raken.

4.5 OVERIGE TAKEN

4.5.1 Alcoholwet/ integrale horecacontroles

Het toezicht op de Alcoholwet is een taak die in een gebouw wordt uitgevoerd en daarmee anders dan de meeste taken die het team Toezicht en Handhaving Openbare Ruimte uitvoert.

Almere heeft enkele honderden horecalocaties, supermarkten en para-commerciële horeca (verenigingen). Aan deze bedrijven stelt de Alcoholwet eisen. Ook het brandveilig gebruik van deze (horeca)gebouwen is van groot belang, vanwege de aard van het gebruik en het aantal mensen dat hier aanwezig is.

Toezicht en Handhaving Openbare Ruimte heeft aangewezen toezichthouders op de Alcoholwet. Om deze reden voeren zij de controles uit in de hiervoor genoemde ondernemingen. Buiten reguliere controles kan de aangewezen toezichthouder samenwerken met verschillende ketenpartners om integrale controles uit te voeren. Controles zijn planbaar. Toezicht en Handhaving Openbare Ruimte is zich bewust van incidentele waarnemingen van overtredingen van de Alcoholwet. Om deze reden is er in de reguliere en integrale planning, ruimte ingebouwd om incidentele controles uit te voeren. Controles op naleving van genoemde wet kan zowel aangekondigd als onaangekondigd plaatsvinden. Onaangekondigde controle heeft het voordeel dat een onderneming zich niet kan voorbereiden op een controle en de werkelijke gang van zaken zichtbaar wordt. Na controles en mogelijke waarnemingen van overtredingen zal de toezichthouder in gesprek gaan met de ondernemer. Dit gesprek is altijd gericht op het kenbaar maken van de overtreding en het toekomstgericht verbeteren van de gang van zaken binnen de onderneming. Verder werkt toezicht en handhaving openbare ruimte met een sanctiestrategie/stappenplan dat in 2024 zal worden herijkt.

Het huidige toezicht is niet berekend op groei van de stad en zal in het geval van toename van (para)commerciële horeca en of andere vormen van alcoholverstrekking moeten worden geïndexeerd, in de nabije toekomst (vermoedelijk zal de inzet op dit onderwerp binnen nu en twee jaar minimaal moeten verdubbelen om het naleefgedrag van de alcoholwet voldoende in beeld te houden).

4.5.2 DOR (Digitaal opkoopregister)

Binnen de gemeente Almere is het registreren in een Digitaal Opkoopregister (DOR) verplicht gesteld voor opkopers en handelaren. Dit om de afzetmarkt van gestolen goederen te verkleinen en bij te dragen aan de strijd tegen georganiseerde criminaliteit en ondermijning. Toezicht en Handhaving Openbare Ruimte ziet erop toe dat opkopers en handelaren zich houden aan deze verplichting. Binnen Almere wordt gebruik gemaakt van het Digitaal Opkopersloket (DOL), welke gekoppeld staat aan het DOR.

Het toezicht op het nakomen van eerdergenoemde verplichting, wordt via digitale en fysieke controles uitgevoerd door een aangewezen Buitengewoon Opsporing Ambtenaar. Ook is er een nauwe samenwerking tussen Toezicht en Handhaving Openbare Ruimte en de politie aangezien laatstgenoemde, de bevoegdheid heeft, om op te treden bij feiten die zichtbaar kunnen worden na registratie. Bijvoorbeeld heling, witwassen en de vermogensdelicten die hieraan ten grondslag liggen.

4.5.3 Maken van duidelijk(er) beleid voor gedrag in de openbare ruimte

Tot slot zijn er ook nieuwe vormen van vervoer en parkeren, zoals deelmobiliteit en elektrische vervoersmiddelen die voor nieuwe uitdagingen zorgen. De gemeente wil dit faciliteren waar mogelijk. Onderwerpen waar al duidelijke keuzes zijn gemaakt zijn bijvoorbeeld de samenwerkingsverbanden op het gebied van deelmobiliteit (fietsen/scooters) en laadpalenbeleid.

Capaciteit van handhaving is niet de oplossing voor alle knelpunten die ontstaan in het realiseren van gemeentelijke ambities. Om de openbare ruimte goed te beheren en handhaven zijn ook duidelijke kaders voor wat wel en niet is toegestaan nodig.

Bestaande kaders zijn niet altijd duidelijk voor gemeentemedewerkers en daarmee dus ook niet voor inwoners en bedrijven.

Dit is bijvoorbeeld het geval bij een aantal vormen van parkeeroverlast, al of niet parkeren op eigen terrein, illegale tuinvergroting, en achterlaten van wrakken. Zonder een duidelijk beleidskader en bijbehorende (interne en externe) communicatieboodschap is het erg lastig om de situatie te verbeteren. Dit geeft aanleiding om in de komende jaren samen met afdelingen als Stadsruimte en Stedelijk beleid, te bezien waar nieuw beleid of aanscherping van bestaande kaders/beleid nodig en mogelijk is. Een vraagstuk waar al aan wordt gewerkt is verduidelijking van de processen rondom wrakken.

4.6 Overige ontwikkelingen

Een tekort aan (zowel beheer- als handavings)budget voor een aantal overige onderwerpen vormt in de dagelijks praktijk een knelpunt. Als gevolg zijn er onderwerpen die we graag meer aandacht geven dan de huidige inzet bij excessen. We denken aan de volgende onderwerpen:

Dierenwelzijn heeft onze aandacht bij meldingen en verzoeken om handhaving

De nieuwe Nota Dieren is in de maak en wordt in 2024 naar de raad gebracht. Het nieuwe beleid, inclusief eigen uitvoeringsprogramma, zal duidelijk maken welke handavingscapaciteit de dierenwelzijnsdoelen vragen. Dit kan verwerkt worden in het uitvoeringsprogramma van 2025, waarbij duidelijk is dat de uitvoering ervan alleen mogelijk is met extra budget of een andere prioriteitstelling van onze inzet op openbare orde en veiligheid.

Hetzelfde is van toepassing op de Hondenregels

Het opruimen van de uitwerpselen van een hond is van kracht in Almere, net als een algehele aanlijnplicht. Toezicht en handhaving van hondenregels gebeurt uitsluitend op basis van (meldingen over) excessen. Dit terwijl het onderwerp één van de meest voorkomende ergernissen is, uitgaande van veiligheid- en leefbaarheidsmonitoren.

Inwoners ervaren niet alleen een gebrek aan handhaving, maar bijvoorbeeld ook prullenbakken, stofzuigactiviteiten (lees: opzuigen hondenpoep op vervuilde locaties) en borden.

We zouden graag meer aandacht geven aan parkeerexcessen met voertuigen buiten betaald parkeergebieden

Denk bijvoorbeeld aan het niet parkeren op eigen terrein omdat de parkeergelegenheid op de kavel is omgevormd naar tuin/terras. Met als gevolg parkeeroverlast (en conflicten) en parkeerdruk die toeneemt. Maar ook aan overlast door grote voertuigen of door aanhangers en andere objecten in de straat. Dit onderwerp raakt niet alleen een gebrek aan handhaving, maar vereist ook overkoepelende en integrale keuzes over bijvoorbeeld de inrichting van wijken, net als regelgeving en beleid.

Opgemerkt wordt dat de meerderheid van meldingen openbare ruimte in 2023 ging over parkeren en parkeerexcessen. Daardoor wordt er veel tijd aan dit onderwerp besteed, maar uitsluitend in het kader van vragen/handavingsverzoeken (ook wel het piepsysteem genoemd).

Objecten in de openbare ruimte

Vanuit de taak om de openbare ruimte te beheren is een ander vraagstuk hoe de gemeente om gaat met objecten die inwoners plaatsen in de openbare ruimte. Denk hier bijvoorbeeld aan trampolines, plantenbakken, tuinkasten, glijbanen en plantenbakken. In het beheer ervaart de gemeente dat steeds vaker een object in de openbare ruimte staat op een manier die de gemeente als eigenaar niet wenselijk vindt. Hierbij speelt zowel publiekrecht als privaatrecht een rol. Vergelijkbaar zijn er vraagstukken over overhangend groen.

Extra inzet op deze onderwerpen is nodig wanneer de gemeente wil voorkomen dat de openbare ruimte verder achteruit gaat, in de beeldvorming van inwoners en bedrijven. Dit vraagt minimaal fulltime inzet van een extra handavingskoppel. Maar alleen handavingsinzet is niet toereikend. Ook andere inzet op deze sociale vraagstukken (wonen op vaartuigen et cetera) en beheervraagstukken (beheer van water en wegen) is niet toereikend om de stad op dit onderwerp schoon te houden.

Het onderwerp heeft onze aandacht en we blijven zoeken naar oplossingen.

4.7 PRIORITEITEN BEDRIJFSVOERING ..

4.7.1 BOA's in gemeentedienst of niet

Er is een onafhankelijk onderzoek uitgevoerd naar het al dan niet doorgaan met de aanbesteding van levering BOA's bij Toezicht en Handhaving Openbare Ruimte. Een alternatief hiervoor is namelijk dat medewerkers het aanbod krijgen om in vaste dienst van de gemeente te komen werken. Een en ander kent voor- en nadelen en dit wilden we onafhankelijk laten onderzoeken.

De aanleiding voor het onderzoek is het coalitieakkoord. Daarin is het volgende benoemd: "Aan de raad wordt een nieuw handhavingsbeleid voorgelegd waarin wordt gekeken hoe de beschikbare handhavingscapaciteit zo optimaal mogelijk kan worden ingezet. Daarbij wordt ook het gesprek aangegegaan over de handhavingsorganisatie naar de toekomst, rekening houdend met o.a. de groei van de stad, maar ook waar taken op termijn het beste belegd kunnen worden. Hierbij wordt de keuze voorgelegd tussen doorgaan met aanbesteden of handhavers in eigen beheer."

5. Inzet 2024

Hierna is toegelicht waar Toezicht en Handhaving Openbare Ruimte wordt ingezet

5.1 VERDELING INZET

Op basis van de begroting is de straat- en cameracentraleinzet als volgt verdeeld over de prioriteiten:

Onderwerp	Inzet
▪ Openbare orde en veiligheid algemeen / Overlastfeiten APV	20.450 uur
▪ Gerichte inzet jeugd	16.640 uur
▪ Toezicht op de Alcoholwet , inclusief horecacontroles	2.495 uur
▪ Digitaal opkoopregister	350 uur.
▪ Integraal toezicht, naar aanleiding van meldingen openbare ruimte	21.320 uur
▪ Gerichte inzet schoon (afvaldumpingen)	4.680 uur
▪ Betaald parkeren (scanauto en opvolging)	17.472 uur
▪ Fietsparkeren (projectmatige aanpak)	625 uur
▪ Cameratoezicht (observatie)	9.984 uur
▪ Centralist	5.824 uur

In de tabel is nader uitgewerkt in productbladen in bijlage 2. De reden daar voor is de volgende:

- Onder een aantal onderwerpen valt een veelheid aan sub-onderwerpen waarop de gemeente toezicht uitoefent. Denk bijvoorbeeld aan het integrale toezicht op basis van meldingen, waar allerlei onderwerpen en verschillende regels aan de orde zijn.
- In bijlage 2 zijn daarom zogenoemde productbladen opgenomen waarin een nadere toelichting is gegeven op de wettelijke kaders, prioriteiten en inzet per onderwerp.

5.1.1 Toelichting op de verdeling

De huidige verdeling komt voort uit keuzes die in het verleden bestuurlijk zijn vastgesteld bij de oprichting van Stadstoezicht (vanaf 2024 heeft dit team de naam: Toezicht en Handhaving Openbare Ruimte).

Vanaf toen zijn de keuzes vastgelegd in uitvoeringsprogramma's over handhaving.

Voor het laatst is dit in 2014 bestuurlijk vastgelegd.

Sinds 2014 is er geen bestuurlijk vastgesteld programma meer gemaakt. Wel is in mandaat jaarlijks de inzet beoordeeld en bepaald wat dit betekent voor het volgende jaar. In combinatie met een indexering van de capaciteit in 2023 resulteert dit in de onderwerpen en uren die hierboven zijn benoemd.

De prioritering en verdeling van inzet is niet willekeurig gekozen, maar gebaseerd op een inschatting van risico's die ontstaan in de openbare ruimte wanneer het ontbreekt aan toezicht en handhaving door de gemeente. Ook bestuurlijke ambities en prioriteiten wegen mee.

5.2 AANDACHTSPUNTEN BEDRIJFSVOERING

5.2.1 Arbeidsmarkt

Zoals beschreven heeft de inhaalslag op toegenomen meldingen topprioriteit. Hiervoor heeft de raad extra middelen beschikbaar gesteld. Een drempel op de weg van de inhaalslag is de krapte op de huidige arbeidsmarkt. Dit wordt landelijk herkend en betreft dus geen lokaal probleem. Door het werven van zij- instromers wordt getracht dit capaciteitsgat te dichten. Ondertussen worden er binnen Toezicht en Handhaving Openbare Ruimte nieuwe collega's opgeleid.

5.2.2 Balans tussen ambitie en beschikbare formatie

In het meest recente coalitieakkoord is de ambitie uitgesproken om regeldruk te verminderen en vergunningprocedures makkelijker te maken. Een tegenbeweging die zichtbaar is, bestaat uit nieuwe regels waarmee inwoners en ondernemers geconfronteerd worden door de Rijksoverheid, Provincies en de gemeente. Ook op lokaal niveau hebben inwoners en ondernemers te maken met nieuwe regels, die bijvoorbeeld zijn opgenomen in de Algemene Plaatselijke Verordening.

Dit heeft ook zijn weerslag op het aantal regels in de openbare ruimte, waarop Toezicht en Handhaving Openbare Ruimte is aangewezen als toezichthouder/handhaver.

Al jarenlang is een uitgangspunt van de gemeentelijke handhaving dat regels waarde krijgen wanneer de gemeente erop toeziet en regels handhaaft. Het stellen van extra regels legt dus ook een extra beslag op de handhavingscapaciteit. Met het geld dat vrij is gekomen voor een inhaalslag kan de gemeente extra personeel werven om activiteiten op het minimaal vereiste niveau uit te voeren, waarbij een inschatting is gemaakt op basis van werkzaamheden die aan de orde waren in 2020.

Nieuwe ambities en regels zijn hierin niet meegenomen. Bij iedere nieuwe ambitie is daarom een bestuurlijke afweging nodig van prioriteiten, ambities en realiseerbare capaciteit.

6. Monitoren, evalueren en bijstellen

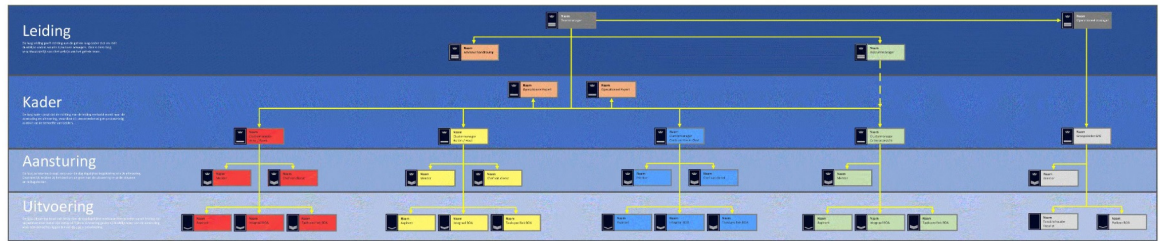
Met dit uitvoeringsprogramma Toezicht en Handhaving Openbare Ruimte maken we een start van een cyclisch proces van planvorming, uitvoering, evaluatie en bijstelling. Zoals genoemd in hoofdstuk 1 van dit uitvoeringsprogramma zien we dit als een belangrijke stap in het op orde brengen van de organisatie van Toezicht en Handhaving in de Openbare Ruimte, als onderdeel van de inhaalslag die beoogd is in het coalitieakkoord.

De afdeling VTH monitort de werkzaamheden uit dit uitvoeringsprogramma continu. Waar nodig wordt maandelijks bekeken of het team Toezicht en Handhaving Openbare Ruimte op koers ligt in relatie tot gestelde doelen, bijvoorbeeld over de inhaalslag bij meldingen.

Ieder jaar maken we een nieuw uitvoeringsprogramma, waar een verslag/evaluatie onderdeel van uit maakt. Het eerst volgende uitvoeringsprogramma is gepland in het eerste kwartaal van 2025. Deze nieuwe werkwijze helpt de gemeente om jaarlijks in beeld te houden waar de prioriteit van Toezicht en Handhaving in de Openbare Ruimte naar uit kan gaan, rekening houdend met risico's die zich voor doen en bestuurlijke ambities. Ook wordt hiermee inzichtelijk waar tekorten bestaan in relatie tot opgaven/ambities en groei van de stad.

Bijlage 1: Organogram

Bijlage 2: Productbladen

De inzet die volgt uit dit uitvoeringsprogramma is hierna verwerkt in productbladen per onderwerp. In deze productbladen geven we onder andere aan wat de gemeente wil bereiken met de inzet van Toezicht en Handhaving Openbare Ruimte en vanuit welke wetgeving de gemeente werkt. Met de productbladen willen we bereiken dat zowel de dagelijkse uitvoering makkelijk kan herleiden wat is afgesproken, alsmede het bestuur (college, burgemeester en raad). Zodat waar nodig ook het goede gesprek mogelijk is over verdeling van werk, prioriteiten en ambities.

Opmerkingen bij de productbladen:

- Stadstoezicht (vanaf 2024 heet dit team: Toezicht en Handhaving Openbare Ruimte) is mede opgericht omdat de gemeente ervan overtuigd is dat het belangrijk is dat gemeentehandhavers (net als de politie) integraal toezien op de regels die voor ons allemaal gelden in de openbare ruimte. Via de begroting is er daarom een basiscapaciteit beschikbaar voor het toezicht op openbare orde kwesties en vragen/meldingen die inwoners en bedrijven aan ons stellen. Dit is met name het geval bij productblad 1, 2, 3 en 5.
- Een integrale inzet op de openbare orde en vragen/meldingen van inwoners is onvoldoende om te bereiken dat Almere leefbaar is. Voor een aantal onderwerpen is in de gemeentelijke programabegroting geld beschikbaar waarmee de handhavers openbare ruimte (BOA's) tijd kunnen besteden om gericht toe te zien op specifieke doelstellingen voor de openbare ruimte. Waar mogelijk kijken toezichthouders/handhavers ook hier integraal naar de regels die gelden in de leefomgeving. Maar waar dit niet kan zijn zij uitsluitend met de individuele taak bezig. Denk bijvoorbeeld aan BOA medewerkers die bezig zijn met een fietsverwijderingsactie, scanronde parkeren of aan inzet op een afvaldumping.
- De productbladen zijn richtinggevend voor het werk. Er kan in praktijk (gemotiveerd) van worden afgeweken wanneer dit nodig is vanuit de risico gestuurde uitvoering van toezicht en handhavingstaken in de openbare ruimte.

PRODUCTBLADEN: OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID (OOV)

1. OOV Algemeen: Gerichte inzet op veiligheidsagenda

Namens de gemeente is het team Toezicht en Handhaving Openbare Ruimte verantwoordelijk voor toezichttaken over de openbare orde en het naleven van de regels in de openbare ruimte. Toezicht en handhaving is geen doel op zich, maar één van de activiteiten die de gemeente uitvoert om te bevorderen dat Almeerders wonen en werken in een veilige, gezonde en duurzame leefomgeving. De BOA's dragen hieraan bij door hun aanwezigheid in de openbare ruimte, het creëren van een informatiepositie door in te zetten op verbinding, het zijn van een goede netwerkpartner en waar nodig én mogelijk handhavend op te treden. Door zichtbaar aanwezig te zijn en in verbinding te zijn met de stad, worden er onveilige situaties voorkomen bijgedragen aan het veiligheidsgevoel. Naast het veiligheid aspect, hebben de BOA's zicht op overlastgevers en verslavingsproblematiek die een groeiende stad als Almere met zich meebrengt. Binnen het domein zorg en overlast, zorgen BOA's dat betrokken ketenpartners een op individueel niveau informatiebeeld verkrijgen, waardoor een juiste inzet op de persoon ingezet kan worden.

Gemeenschappelijk doel	De Veiligheidsagenda Almere 2023-2026 beschrijft het meerjarig veiligheidsbeleid van de gemeente Almere. Het laat zien wat onze ambitie is en welke thema's, doelen en aanpak zijn gekozen voor de periode van 2023 tot en met 2026.
Product in begroting	140 Openbare orde en Veiligheid.
Wettelijk kader	o.a. Algemene plaatselijke verordening; Afvalstoffenverordening; Wegsleeperverordening
Omvang taak	De omvang van de inzet van toezichthouders/handhavers is bepaald door het college en de burgemeester, in samenspraak met de Driehoek. De inzet bestaat uit geplande inzet. Ook worden meldingen/vragen behandeld die we krijgen van inwoners en bedrijven en werken wij op het ritme van de stad als het om overlastgevers gaat. In 2022 kreeg Toezicht en handhaving openbare ruimte circa 8.000 meldingen/vragen om handhaving binnen en 522 incidenten waar overlastgevers/verslaafden betrokken waren. Zoals aangegeven in het coalitieakkoord heeft Toezicht en handhaving openbare ruimte de opgave om een inhaalslag te bereiken op achterstanden die zijn ontstaan in de afgelopen jaren met extra middelen die beschikbaar zijn sinds 1 januari 2023. Uitgangspunt is dat de hierna beschreven inzet voor het komende jaar kan worden gepleegd en toereikend is voor dit jaar. In de veiligheidsagenda is de relatie tussen zorg en veiligheid ook een belangrijk onderdeel dat steeds meer aandacht vraagt.

Gebied	Geheel Almere
Beschikbaar Budget en capaciteit	20.384 uur inzet op OOV algemeen (productblad 1 en 4) 17.472 uur inzet, specifiek op jeugdoverlast (productblad 2) 9.984 uur inzet cameratoezicht (productblad 5) 21.320 uur inzet meldingen/handhavingsverzoeken, gecombineerd met surveillance (productblad 6) De inzet die mogelijk is op basis van de huidige verdeling budgetten is een gezamenlijk budget dat wordt ingezet op productblad 1, 2, 4 en 5.
Optimaal budget	De uren zijn toereikend om uit te voeren wat in dit uitvoeringsprogramma is opgeschreven. Ook zijn in dit plan indicaties opgenomen van uren die extra nodig zijn om bijvoorbeeld meer in wijken aanwezig te zijn.
Doelstellingen	Voor de doelstellingen die de gemeente heeft op het gebied van bevordering van openbare orde en veiligheid zie de Veiligheidsagenda.
Indicatoren	Zie: <u>Uitvoeringsplan veiligheidsagenda 2023-2026</u> . N.t.b. indicatoren over o.a. Preventie op woninginbraken/ preventie op straatrovers/ zicht op ondermijning/ keurmerk veilig ondernemen
Toezichtstrategie	Zie handhavingsarrangement met politie
Sanctiestrategie	-
Overige opmerkingen	Hans Moors, Lidwien van de Wijngaert en Linda de Veen onderzochten de veiligheid en criminaliteit van de gemeente Almere. Hun boek ' <u>Criminaliteit en Veiligheid in Almere. Ontwikkelingen, perspectieven en opgaven, 2010-2030</u> ' gaf de gemeente inzichten die zijn betrokken in de Veiligheidsagenda 2022-2026.

2. Jeugd

Namens de gemeente is het team Toezicht en Handhaving Openbare Ruimte verantwoordelijk voor toezichttaken over de openbare orde en het naleven van de regels in de openbare ruimte. Toezicht en handhaving is geen doel op zich, maar één van de activiteiten die de gemeente uitvoert om te bevorderen dat Almeerders wonen en werken in een veilige, gezonde en duurzame leefomgeving. De BOA's dragen hieraan bij door hun aanwezigheid in de openbare ruimte, het creëren van een informatiepositie door in te zetten op verbinding, het zijn van een goede netwerkpartner en waar nodig én mogelijk handhavend op te treden. Door zichtbaar aanwezig te zijn en in verbinding te zijn met de stad, worden er onveilige situaties voorkomen bijgedragen aan het veiligheidsgevoel. Naast het veiligheid aspect, hebben de BOA's zicht op overlastgevers en verslavingsproblematiek die een groeiende stad als Almere met zich meebrengt. Binnen het domein zorg en overlast, zorgen BOA's dat betrokken ketenpartners een op individueel niveau informatiebeeld verkrijgen, waardoor een juiste inzet op de persoon ingezet kan worden.

Gemeenschappelijk doel	De Veiligheidsagenda Almere 2023-2026 beschrijft het meerjarig veiligheidsbeleid van de gemeente Almere. Het laat zien wat onze ambitie is en welke thema's, doelen en aanpak zijn gekozen voor de periode van 2023 tot en met 2026.
Product in begroting	140 Openbare orde en Veiligheid.
Wettelijk kader	o.a. Algemene plaatselijke verordening
Omvang taak	De omvang van de inzet van toezichthouders/handhavers is bepaald door het college en de burgemeester, in samenspraak met de Driehoek. De inzet bestaat uit geplande inzet. Ook worden meldingen/vragen behandeld die we krijgen van inwoners en bedrijven.
Gebied	Geheel Almere
Beschikbaar Budget en capaciteit	16.640 uur inzet, specifiek op jeugdoverlast (productblad 2) Zie verder ook productblad 1.
Optimaal budget	De uren zijn toereikend om uit te voeren wat in dit uitvoeringsprogramma is opgeschreven. Ook zijn in dit plan indicaties opgenomen van uren die extra nodig zijn om bijvoorbeeld meer in wijken aanwezig te zijn.
Doelstellingen	Voor de doelstellingen die de gemeente heeft op het gebied van de bevordering van preventie op jeugdcriminaliteit verwijzen we naar de Veiligheidsagenda.
Indicatoren	Zie de veiligheidsagenda

Toezichtstrategie	Zie handhavingsarrangement met de politie
Sanctiestrategie	Strafrechtelijk/ HALT, indien nodig
Overige opmerkingen	<p>Hans Moors, Lidwien van de Wijngaert en Linda de Veen onderzochten de veiligheid en criminaliteit van de gemeente Almere. Hun boek '<u>Criminaliteit en Veiligheid in Almere. Ontwikkelingen, perspectieven en opgaven, 2010-2030</u>' gaf de gemeente inzichten die zijn betrokken in de Veiligheidsagenda 2022-2026.</p> <p>Uit dit onderzoek bleek dat 'jonge aanwas' (jeugd tot 12jaar) in Almere een verhoogde kans heeft om slachtoffer te worden van jeugdcriminaliteit.</p>

3. Alcoholwet

De Alcoholwet bestaat om schade door alcoholmisbruik zoveel mogelijk tegen te gaan. Om dit te bewerkstelligen wordt er regelmatig toezicht gehouden op naleving van deze en aanverwante wetgeving. Hierbij worden zowel horecaondernemers als horecabezoekers gecontroleerd.

Gemeenschappelijk doel	We willen bereiken dat inwoners en bezoekers van Almere op een veilige, gezonde en ontspannen manier gebruik kunnen maken van de horecagelegenheden die Almere biedt. Uitbaters dragen zorg voor een veilige, betrouwbare en verantwoorde wijze van uitoefening van het horecabedrijf.
Product in begroting	140 Openbare orde en Veiligheid
Wettelijk kader	Alcoholwet Algemene plaatselijke verordening Algemene wet bestuursrecht Omgevingswet / Wkb / Wabo Bouwbesluit Besluit bouwwerken overige plaatsen Evenementenbeleid
Omvang taak	Tijdens het horecatoezicht wordt onder andere vergunning van de horeca-ondernemer gecontroleerd en wordt erop toegezien dat er geen alcohol aan minderjarigen wordt verstrekt. Verder wordt gekeken of een horecagelegenheid zich houdt aan de juiste openings- en sluitingstijden. Indien er sprake is van geluidsoverlast door een horecagelegenheid dan wordt deze door de Omgevingsdienst Flevoland/ Gooi&Vechtstreek behandeld.
Gebied	Geheel Almere
Beschikbaar Budget en capaciteit	2.495 uur.
Optimaal budget	Om alle horecalocaties integraal te controleren en om minimaal eens in de vierjaar bij alle alcoholverstrekkers in Almere te controleren is naar schatting meer dan een verdubbeling van budgetten nodig.
Doelstellingen	Een veilig uitgaansgebied en minder inwoners met (probleematisch) alcoholgebruik. Zie verder het beleidskader sociaal domein de nota gemeentelijk gezondheidsbeleid.
Indicatoren	(Signalen van) schenken aan minderjarigen of geen toezicht hierop in horecagelegenheden/ uitoefening van horecagelegenheid zonder vergunning
Toezichtstrategie	In 2014 is door de gemeente eentoezicht en sanctiestrategie vastgesteld voor de Drank- en horecawet. Deze strategie zal in 2024 moeten worden geactualiseerd. De reden is o.a. dat de Drank- en horecawet is gewijzigd en tegenwoordig Alcoholwet heet.
Sanctiestrategie	Per 1-1-2024 zullen de Alcoholwet controles zich ook gaan richten op de paramercommerciële verstrekkers (denk aansportverenigingen). Hiervoor zijn geen extra financiële middelen beschikbaar, dus dit betekent een prioriteitstelling binnen de bestaande inzet (zie ook het kopje optimaal budget).
Overige opmerkingen	140 Openbare orde en Veiligheid

4. Digitaal opkoopregister

Het Digitaal Opkopers Register (DOR) bestaat om het bezit, de handel en aanbod in gestolen goederen terug te dringen. Door het Digitaal Opkopers Register regelmatig te controleren willen we de handel in gestolen goederen, en de mogelijkheden hiertoe, zoveel mogelijk bemoeilijken.

Gemeenschappelijk doel	We willen bereiken dat er op een eerlijke wijze handel wordt gedreven binnen onze gemeente. We willen dat onze inwoners op een veilige manier hun (tweedehands) inkopen kunnen doen en onze ondernemers onbezorgd hun bedrijf kunnen uitoefenen.
Product in begroting	140 Openbare orde en Veiligheid
Wettelijk kader	Wetboek van Strafrecht Wetboek van Strafvordering
Omvang taak	Regelmatig controleren we digitaal het Digitaal Opkopers Register welke goederen worden aangeboden bij ondernemers. Daarnaast controleren we fysiek bij de ondernemers of de goederen in de winkel overeenkomen met de goederen die in het Digitaal Opkopers Register staan vermeld.
Gebied	Geheel Almere
Beschikbaar Budget en capaciteit	DOR is onderdeel van inzet conformveiligheidsagenda. Conform afspraak wordt jaarlijks c.a. 350 uur ingezet (0,25 fte)
Optimaal budget	n.t.b.
Doelstellingen	Stoppen van heling. De handel van (bezit, de verkoop en aankoop) gestolen goederen tegengaan. Signalen van ondermijning herkennen en delen met politie.
Indicatoren	In- en verkoop van tweedehands goederen/ juweliers/ goudopkopers
Toezichtstrategie	Geen afzonderlijke strategie
Sanctiestrategie	Strafrechtelijk. Voor de exacte strafbare artikelen verwijzen we naar de website van het Centrum voor Criminaliteitspreventie & Veiligheid. Digitaal Opkopers Register (DOR) - Het CCV
Overige opmerkingen	Door grote verloop opnieuw vorm krijgen

5. Cameratoezicht

Zie Beleidskader Cameratoezicht 2021-2024 ([officiële-overheidspublicaties.nl](https://www.officiële-overheidspublicaties.nl))

Gemeenschappelijk doel	Zie Beleidskader Cameratoezicht 2021-2024 (officiële-overheidspublicaties.nl)
Product in begroting	140 Openbare orde en Veiligheid
Wettelijk kader	Gemeentewet Wet politiegegevens AVG Algemene plaatselijke verordening Beleidskader cameratoezicht
Omvang taak	Toezicht op de gebieden waar (tijdelijk) cameratoezicht in de openbare ruimte is ingesteld.
Gebied	Centrumgebieden Almere Stad, Almere Haven en de locaties waar mobiele camera's zijn ingesteld.
Beschikbaar Budget en capaciteit	9.984 uur inzet cameratoezicht (productblad 5)
Optimaal budget	n.t.b.
Doelstellingen	(Tijdelijk) cameratoezicht in de openbare ruimte gebeurt op grond van art. 151c Gemeentewet. De burgemeester kan besluiten om (tijdelijk) cameratoezicht in te stellen ter ondersteuning van handhaving van de openbare orde.
Indicatoren	Afhankelijk is het aantal en soort incidenten die hebben plaats gevonden op een locatie.
Toezichtstrategie	Zie Beleidskader Cameratoezicht 2021-2024 (officiële-overheidspublicaties.nl)

Sanctiestrategie	Geen
Overige opmerkingen	<ul style="list-style-type: none"> • Hoewel de cameratoezichtcentrale eigendom is van de gemeente Almere, is de Nationale politie eigenaar van alle opgeslagen beelden die vallen onder art. 151c van de Gemeentewet. Zij zijn de enige die hierover kunnen beschikken. • Evaluatie en vorming van nieuwe beleid over cameratoezicht is in 2024 gepland. • Naast de rol van observant, wordt ook een centralist ingezet ter ondersteuning aan de inzet op straat (5824 uur)

6. Toezicht naar aanleiding van meldingen openbare ruimte

Vanuit de hele stad komen er via diverse kanalen meldingen over de openbare ruimte binnen. Indien er meldingen worden gedaan van overlast waarbij er sprake is van strijdigheden met de Algemene Plaatselijke Verordening kunnen handhavers hier in beginsel tegen optreden.

Gemeenschappelijk doel	Een leefbare openbare ruimte
Product in begroting	140 Openbare orde en Veiligheid
Wettelijk kader	Algemene plaatselijke verordening Afvalstoffenverordening Wegsleepverordening Algemene wet bestuursrecht Wetboek van Strafrecht
Omvangtaak	21.320 uur geraamde inzet op meldingen openbareruimte. Deze inzet is een combinatie met surveillance in het kader van Veiligheid. Je kunt denken aan: Achtergelaten voer- en vaartuigen Parkeeroverlast (in de wijk) (overlast van) honden (overlast van) objecten in de openbare ruimte
Gebied	Geheel Almere
Beschikbaar Budgeten capaciteit	Zie 'omvang taak'. De middelen die beschikbaar zijn vanuit de 'inhaalslag VTH' (coalitieakkoord) zijn ondergebracht onder het programma Openbare Orde en Veiligheid. Deze middelen worden voor twee doeleinden ingezet: (1) Beter in staat zijn om meldingen en handhavingsverzoeken tijdig op te kunnen pakken <i>en</i> (2) versterken aanwezigheid in de stad en surveillance in het kader van de veiligheidsagenda. In beginsel worden de geraamde uren onder 'omvang taak' niet overschreden
Optimaal budget	In vergelijking met de grote steden (G4) zet de gemeente Almere zéér weinig capaciteit in op het bevorderen van de leefbaarheid, mede via handhavingsinzet. Er is nu geen bedrag te noemen dat zorgt voor een optimum vanwege de complexiteit van de opgave in de stad.
Indicatoren	Veiligheidsagenda Ontwikkeling meldingen openbare ruimte
Toezichtstrategie	Verschilt per onderwerp
Sanctiestrategie	Verschilt per onderwerp
Overige opmerkingen	<u>Relatie veiligheid en fysiek domein</u> Hans Moors, Lidwien van de Wijngaert en Linda de Veen onderzochten de veiligheid en criminaliteit van de gemeente Almere. Hun boek ' <u>Criminaliteit en Veiligheid in Almere. Ontwikkelingen, perspectieven en opgaven, 2010-2030</u> ' gaf de gemeente inzichten die zijn betrokken in de Veiligheidsagenda 2022-2026.
	De overlast van (illegale) bootbewoning op diverse locaties in onze gemeente zijn ruimschoots bekend. De aanpak hiervan is juridisch complex. Vanuit diverse invalshoeken wordt onderzocht hoe hier mee om te gaan.

7. Afvalstoffen

De gemeente heeft een afvalstoffenverordening. Om te bereiken dat de stad schoon blijft is het belangrijk dat inwoners en bedrijven zich houden aan de regels uit deze verordening. Het juist aanbieden van afval en voorkomen van afvaldumpingen in de openbare ruimte zijn hierbij de belangrijkste aandachtspunten voor een schone stad en schone straat.

De gemeente zet handhavers openbare ruimte in wanneer er signalen zijn dat de regels over afval (zoals een afvaldumping) niet worden nageleefd. Signalen zijn afkomstig van inwoners en bedrijven en (meestal) beoordeeld op urgentie door de afdeling Stadsreiniging.

Gemeenschappelijk doel	We willen bereiken dat Almere een schone stad is. In die schonestad kom je zo min mogelijk zwerfafval of afvaldumpingen tegen. Inwoners en bedrijven houden zich (net als toeristen) aan de regels van onze afvalstoffenverordening.
Product in begroting	721 Milieubeheer
Wettelijk kader	Afvalstoffenverordening Algemene wet bestuursrecht Wetboek van Strafrecht
Omvangtaak	We controleren dagelijks de gemelde en/of aangetroffen afvaldumpingen. Bij de controle onderzoeken we de afvaldumping om een daderte kunnen achterhalen. Daarnaast gaan we gestructureerd en wijkgericht controleren of afval op de juiste wijze wordt gescheiden.
Gebied	Geheel Almere
Beschikbaar Budget en capaciteit	4900 uur inzet. Naast de uren feitelijke handhaving op straat zitten hier tevens de uren voor de aansturing en juridische ondersteuning in meegenomen.
Optimaal budget	n.t.b.
Indicatoren	Terugdringen van afvaldumpingen van (huishoudelijk/ grof) afval en juist aanbieden van afvalstoffen (grondstoffen).
Toezichtstrategie	Door meldingen van inwoners uit de stad over afvaldumpingen en constateringen van stadsreiniging wordt bepaald waar de inzet van handhavers plaatsvindt.
Sanctiestrategie	Advies & Toezichtplan Stadsreiniging
Overige opmerkingen	Advies & Toezichtplan Stadsreiniging
	In 2024 gaat het inzamelen van afval veranderen. Er zal worden overgegaan op PMD+.

8. Parkeren van auto's

In gebieden waar veel mensen naar toe gaan met de auto heeft de gemeente het parkeren gereguleerd. Dit betekent dat je moet betalen om je auto te parkeren. Handhavers openbare ruimte zien er op toe dat je betaalt waar dat nodig is. Dit gebeurt met een scanauto.

Gemeenschappelijk doel	De gemeente wil bereiken dat mobiliteit en parkeermogelijkheden toereikend zijn in Almere.
Product in begroting	
Wettelijk kader	Wegenverkeerswet; RV; Algemene plaatselijke verordening; Parkeerverordening en Parkeerbelastingverordening
Omvangtaak	Om te bereiken dat parkeermogelijkheden in de gehele stad goed zijn en blijven is naast beheer handavingsinzet nodig op parkeerexcessen van alle soorten voertuigen. De gemeente controleert in betaald parkeergebieden meerdere keren per week. Op overige excessen is geen projectaanpak, maar doet de gemeente uitsluitend onderzoek wanneer een inwoner of bedrijf melding doet van een exces.
Gebied	De scanauto zetten rijdt in de gebieden waar je moet betalen voor het parkeren. Deze gebieden kun je vinden via: Betaald parkeren Almere Stad en Buiten Almere

Beschikbaar Budgeten capaciteit	17.472 uur inzet geraamd voor 2024. Het uitgangspunt is dat de inkomsten en uitgaven van handhaving in balans zijn. Inkomsten mogen niet worden gebruikt voor handhaving op andere onderwerpen, zoals veiligheid en leefbaarheidsopgaven.
Optimaal budget	Om goed tegemoet te kunnen komen aan wensen die inwoners en bedrijven uiten via bijvoorbeeld een melding openbare ruimte zijn achten we het volgende nodig: Minimaal 1 fulltime BOA koppel extra om projectmatig en gebiedsgericht parkeere excessen te kunnen aanpakken van grote voertuigen, ongewenst parkeergedrag op bedrijventerreinen en in woonwijken. Dit gaat dan om voorlichting en aanspreken. In veel gevallen is bestuursdwang niet aan de orde, omdat regels niet per definitie worden overtreden.
Indicatoren	Geen indicatoren vastgesteld. Indicatoren voor dit onderwerp zijn bijvoorbeeld: - Betalingsbereidheid (procentueel aantal geparkeerde auto's waarvoor wordt betaald ten opzichte van het geheel aan auto's dat hoort te betalen); - Meldingen openbare ruimte over de verschillende onderwerpen.
Toezichtstrategie	De strategie is dat handhavers openbare ruimte een scanauto rondes rijden in betaald parkeergebieden. Bij overtreding van betaalregels gaat een BOA te fiets naar het voertuig en legt een naheffing op. Onderzocht wordt hoe het opleggen van een naheffing verder kan worden geautomatiseerd. Dit levert onder andere uitzoekvragen op over het parkeren van voertuigen met een gehandicaptenparkeerkaart, omdat deze nog niet gedigitaliseerd is.
Sanctiestrategie	Landelijk bepaald. Zie voor meer informatie bijvoorbeeld: Parkeerboete Almere .
Overige opmerkingen	Er zijn meerdere onderwerpen waar de gemeente naar onderzoek naar doet en beleid voorbereid. Vragen gaan bijvoorbeeld over: Lokaal parkeerbeleid; Laadpalen; Verlengde private aansluitingen; Deelmobiliteit; Handhaving en gehandicaptenparkeerplaatsen. Bij nieuw beleid is het nodig om te bepalen hoe de gemeente dit wil handhaven. Eventuele dekking moet dan worden geregeld.

9. Parkeren van fietsen

De gemeente wil bereiken dat het aantrekkelijk is om de fiets te gebruiken in Almere. Dit betekent dat er voldoende geschikte plekken zijn waar je je fiets kunt parkeren. In gebieden waar veel fietsen aanwezig zijn heeft de gemeente sinds 2017 ook regels gesteld. Het gaat hier om het centrum van Almere Stad, een gedeelte van het centrum van Almere Buiten en de stationsgebieden.

In de genoemde gebieden moet je je fiets in een rek moet parkeren en mag je die daar niet langer dan 21 dagen laten staan. Zo voorkom je dat het straatbeeld vervuild. In overige gebieden mag je je fiets niet achterlaten in een staat waarmee je er niet meer op kunt fietsen. De gemeente merkt het dan als wrak en heeft dus de mogelijkheid om je fiets weg te gooien bij het afval.

Gemeenschappelijk doel	
Product in begroting	
Wettelijk kader	Algemene Plaatselijke verordening, artikel: 2:52 Aanwijzingsbesluit fietsparkeren 2017 Afvalstoffenverordening
Omvangtaak	In de aangewezen gebieden worden gemiddeld zo'n 1.000 fietsen uit de openbare ruimte verwijderd. Ongeveer 200 fietsen per jaar worden door de eigenaar weer opgehaald bij het fietsdepot. Over het aantal wrakken zijn geen cijfers bekend.
Gebied	Toezicht op 'weesfietsen' in Centrum Almere Stad, Centrum Almere Buiten en bij stations. Verwijdering wrakken uit de openbare ruimte: Geheel Almere.
Beschikbaar Budgeten capaciteit	624 uur inzet geraamd voor 2024 voor Toezicht en handhaving openbare ruimte.

	Aanvullend zetten ook de afdelingen Stadsbedrijf (Coördinatie in aangewezen gebieden, eigenaar fietsdepot), Stadsreiniging (verwijdering, beheer depot en coördinatie wrakkenverwijdering), Stedelijk beleid (beleidsmonitoring en MIPA investeringen) en Stadsruimte (beheertaken openbare ruimte) uren in.
Optimaal budget	In 2023 is het fietsparkeerbeleid geëvalueerd. Deze evaluatie is niet bestuurlijk vastgesteld, maar desgewenst in te zien via de afdeling VTH. In de evaluatie zijn de volgende verbeterpunten gesignaleerd die mogelijk extra budget vereisen in de toekomst. Dit is echter nog niet uitgewerkt: <ul style="list-style-type: none"> - Communicatie: Vindbaarheid fietsdepot verbeteren. - Elke 2 jaar de aangewezen gebieden evalueren. - Jaarlijkse beeldschouw uitvoeren. - Onderzoek naar beeldkwaliteitsniveaus uitvoeren. - KPI's vaststellen en regelmatig delen. - Budgetten en financiering minimaal indexeren (inspelen op groei van Almere).
Indicatoren	Geen indicatoren vastgesteld. Indicatoren die van belang zijn om de omvang van het probleem te bepalen zijn bijvoorbeeld: <ul style="list-style-type: none"> - Verhouding gelabelde en verwijderde fietsen; - Meldingen openbare ruimte over de verschillende onderwerpen. - Straatbeeld (hiervoor is eerst een normering nodig, vergelijkbaar aan CROW classificaties voor beheer)
Toezichtstrategie	Zie het handhavingsplan uit 2017 .
Sanctiestrategie	Zie het handhavingsplan uit 2017 .
Overige opmerkingen	Zie "optimaal budget".

10. Voer- en vaartuigen weghalen die zijn achtergelaten in de openbare ruimte

De gemeente wil bereiken dat het aantrekkelijk is om de openbare ruimte en het openbare water te gebruiken. Een openbare ruimte kan uitnodigend zijn om daar mensen te ontmoeten, te sporten of andere activiteiten uit te voeren. Dat draagt bij aan de leefbaarheid, het welzijn, de gezondheid en veiligheid.

Achtergelaten voertuigen en vaartuigen leveren in praktijk veel ergernis op voor de omgeving waar het voer- of vaartuig achterblijft. De minimale gemeentelijke taak bestaat uit het optreden van de gemeente bij handhavingsverzoeken van inwoners. Een intensievere aanpak kan bestaan uit een projectmatige gebiedsgerichte inzet van handhavers openbare ruimte en andere gemeentemedewerkers die zorgen voor verwijdering van wrakken en communicatie over het onderwerp.

Gemeenschappelijk doel	
Product in begroting	140 Openbare orde en Veiligheid
Wettelijk kader	Algemene Plaatselijke Verordening Afvalstoffenverordening Wegenverkeerswet
Omvangtaak	Niet volledig in te schatten op basis van beschikbare informatie.
Gebied	Geheel Almere
Beschikbaar Budgetten capaciteit	€100K / 0 uur projectinzet. De ingezette uren vallen onder productblad 6 (Meldingen openbare ruimte) De gemeente zet handhavers openbare ruimte in op het handhaven van wrakken en achtergelaten voer- en vaartuigen bij meldingen van overlast. Deze komen binnen via het systeem Signalen in Nederland. Bij dit onderwerp is vaak sprake van verwijdering van voer- en vaartuigen. Daarvoor is niet alleen personele capaciteit nodig. Ook programmabudget voor verwijdering en opslag van aangetroffen voer- en vaartuigen is belangrijk. Kosten kunnen oplopen tot tienduizenden euro's per object. Binnen de kaders van de inhaalslag VTH is ongeveer €100K beschikbaar om hier in acute situaties voor te zorgen.

	Dit budget werd in 2023 meer dan volledig besteed. In de toekomst zal blijken of indexatie structureel nodig is.
Optimaal budget	n.t.b.
Indicatoren	Geen indicatoren vastgesteld. Indicatoren die van belang zijn om de omvang van het probleem in beeld te hebben zijn bijvoorbeeld: <ul style="list-style-type: none"> - Het aantal meldingen per onderwerp; - De mogelijkheid om op te treden per onderwerp; - Kwaliteitsbeeld openbare ruimte per gebied.
Toezichtstrategie	Zie "overige opmerkingen"
Sanctiestrategie	Zie "overige opmerkingen"
Overige opmerkingen	In 2022 hebben de afdelingen Stadsruimte, Stadsreiniging, Stadsbedrijf en VTH de processen geëvalueerd die worden doorlopen bij melding van achtergelaten voer- en vaartuigen. Er zijn afspraken gemaakt over de regie van verschillende soorten objecten. Processen worden in beeld gebracht en vastgelegd in het systeem Engage. De problematiek wordt gemonitord zodat eventuele toekomstige financiële knelpunten in beeld komen in de komende jaren. Vervolgens zal waar nodig toezicht en handhavingstrategie worden vastgesteld.